

Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yerel Kredi	AKTS	Ders (saat/hafta)	Uygulama (saat/hafta)	Laboratuvar (saat/hafta)
Çeviribilimde Güncel Tartışmalar ve Kavramsal Sorgulamalar	BDE6132	3	7.5	3	0	0

Önkoşullar	Yok
------------	-----

Yarıyıl	Güz, Bahar
---------	------------

Dersin Dili	İngilizce, Türkçe
-------------	-------------------

Dersin Seviyesi	Doktora Seviyesi
-----------------	------------------

Ders Kategorisi	Uzmanlık/Alan Dersleri
-----------------	------------------------

Dersin Veriliş Şekli	Yüz yüze
----------------------	----------

Dersi Sunan Akademik Birim	Batı Dilleri ve Edebiyatı Bölümü
----------------------------	----------------------------------

Dersin Koordinatörü	Ayşe Banu Karadağ
---------------------	-------------------

Dersi Veren(ler)	
------------------	--

Asistan(lar)ı	
---------------	--

Dersin Amacı	Bu dersin amacı, çeviribilim alanında güncel kuramsal yaklaşımlar ile uygulamalı araştırma eğilimlerini bütüncül bir bakış açısıyla incelemek, bu yaklaşımların tarihsel, toplumsal ve kültürel temelleriyle ilişkisini ortaya koymaktır. Ders, öğrencilerin çeviri olgusuna yönelik yerleşik kuramsal modelleri ve temel varsayımları eleştirel bir yaklaşımla sorgulamalarını ve bu sorgulamalar neticesinde özgün bilimsel yetkinliklerini geliştirmelerini amaçlamaktadır. Ayrıca, çeviribilimin alan sınırlarını genişleten ve disiplinler dönüşümü sağlayan yeni kavramsal çerçevelerin kapsamlı bir biçimde irdelenmesi hedeflenmektedir.
--------------	--

Dersin İçeriği	Çeviribilimdeki güncel kuramsal ve uygulamalı tartışmalar; çeviri olgusuna yönelik temel varsayımların eleştirel sorgulanması; çeviri, ideoloji, güç ve temsil sorunları; çeviride etik ve politik sorumluluk tartışmaları; disiplinlerarası çeviri araştırmalarında yeni yöntemler; çeviri tarihi yazımında yeni yaklaşımlar; çeviribilimin geleceği ve alan sınırlarının genişlemesi; dijitalleşme ve yapay zekânın çeviri ontolojisine etkisi.
----------------	---

Opsiyonel Program Bileşenleri	Yok
-------------------------------	-----

Ders Öğrenim Çıktıları

1	Çeviribilim alanındaki güncel kuramsal yaklaşımları ve metodolojik yenilikleri derinlemesine analiz edebilecektir
2	Çeviri olgusuna yön veren yerleşik kuramsal modelleri eleştirel ve sorgulayıcı bir yaklaşımla değerlendirebilecektir
3	Dijitalleşme ve yapay zekâ gibi güncel konuların çeviri araştırmalarına etkisini kuramsal ve uygulamalı düzeyde açıklayabilecektir.
4	Çeviri eyleminin politik, etik ve ideolojik boyutlarına ilişkin farkındalık geliştirip tartışmalara katkı sunabilecektir.
5	Ders konularıyla ilgili özgün bir araştırma problemi belirleyerek, literatüre katkı sağlayacak bir araştırma önerisi geliştirebilecektir.

Haftalık Konular ve İlgili Ön Hazırlık Çalışmaları

Hafta	Konular	Ön Hazırlık
1	Ders tanıtımı, okuma listesinin paylaşımı, kısa tartışma: Çeviribilimde “Güncel” Olan Nedir?	Okuma Listesi
2	Çeviride kuram ve uygulama ilişkisi: Çeviri eyleminin kuramsal temelleri	Bengi Öner, Işın. 2000. Çeviri Bir Süreçtir... Ya Çeviribilim?. İstanbul: Sel Yayıncılık. Bengi Öner, Işın. 2001. Çeviri Kuramlarını Düşünürken.... İstanbul: Sel Yayıncılık. Holmes, James S.. 1988 (1972). “The Name and Nature of Translation Studies”. Translated!: Papers on Literary Translation and Translation Studies. Amsterdam/Rodopi. 66-88. (James S. Holmes. 2008. “Çeviribilimin Adı ve Doğası”. Çev. Ayşenaz Koş. Çeviribilim Seçkisi II: Çeviri(bilim) Nedir?. Yay. Haz. Mehmet Rifat. İstanbul: Sel Yayıncılık. 107-119).
3	Çeviribilimde yeniden yazım, manipülasyon ve ideoloji kavramları ve tartışmaları	Hermans, Theo (ed.). 2014 (1985) The Manipulation of Literature. Studies in Literary Translation. New York: Routledge. 7-15. Snell-Hornby, Mary. 2006. “The Cultural Turn of the 1980s”. The Turns of Translation Studies. New Paradigms or Shifting Points?. Amsterdam: John Benjamins. 47-56.
4	Çeviribilimde ötekilik ve yabancılık kavramları ve tartışmaları	Berman, Antoine. 2021 (2012). “Translation and the Trials of the Foreign” (Çev. L. Venuti). The Translation Studies Reader. London: Routledge. 284-297. Karadağ, Ayşe Banu. 2019. “Türk Edebiyat ve Kültür Dizgesinin Konukseverliğinde Çeviri Roman Deneyimi”. Doğu Batı. 88:2. 9-25.
5	Çeviribilimde görünürlük ve görünmezlik kavramları ve tartışmaları	Wang, Quing & Defeng Li. 2012. “Looking for Translator’s Fingerprints: A Corpus-Based Study on Chinese Translations of Ulysses”. Literary and Linguistic Computing, 27:1. 81-93. Lynch, Gerard & Carl Vogel. 2018. The Translator’s Visibility: Detecting Translatorial Fingerprints in Contemporaneous Parallel Translations. Computer Speech & Language. 52. 79-104. Venuti, L. 2004. The Translator’s Invisibility. A History of Translation. Routledge.

6	Çeviribilimde görecelik, meslek etiği ve çevirmen sorumluluğu tartışmaları	Karadağ, Ayşe Banu & Banu Tellioglu. 2015. "Çeviribilimde Yeni Evrenselcilik: Meslek Etiğinin Yükselişi". RumeliDe Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi. 3. 90-100. Tellioglu, Banu. 1998. "Hans Vermeer'in Skopos Kuramında Görecelik Kavramının Yeri ve Bu Kavramın Çeviri Eleştirisine Yansımaları: 'Görece Görecelik'". Hacettepe Üniversitesi Çeviribilim ve Uygulamaları. 159-167.
7	Çeviribilimde kimlik ve temsiliyet kavramları ve tartışmaları	Karadağ, Ayşe Banu. 2019. "Çeviri Yoluyla Geçmiş, Şimdi ve Gelecek Arasında Köprüler Kurmak". Çeviribilimde Araştırmalar (Ed. S. Taş). İstanbul: Hiperyayın. 31-58. Meylaerts, Reine. 2008. "Translators and (their) norms: Towards a Sociological Construction of the Individual." Beyond Descriptive Translation Studies: Investigations in Homage to Gideon Toury. Ed. A. Pym, M. Shlesinger, & D. Simeoni. 91-102. Amsterdam: John Benjamins.
8	Midterm 1 / Practice or Review	
9	Çeviribilimde toplumsal cinsiyet kavramı ve tartışmaları - I	Avcı Solmaz, Safiye Gül, & Ayşe Banu Karadağ. 2024. "The Translation of Women within the context of the Ottoman-Turkish Women's Movement (1868-1935)". Women's History Review. 33:4. 592-613. Karadağ, Ayşe Banu. 2013. "Tanzimat Dönemi'nden İkinci Meşrutiyet Dönemi'ne Kadın Çevirmenlerin Çeviri Tarihimizdeki 'Dişil' İzleri". Humanitas. 2. 105-126.
10	Çeviribilimde toplumsal cinsiyet kavramı ve tartışmaları - II	Avcı Solmaz, Safiye Gül, & Ayşe Banu Karadağ. 2024. "Tracing the 'Multiple Lives' of a National Romantic Female Translator in the Early Turkish Republican Period: Seniha Sami Morali". The Translator. 30:3. 319-333. Karadağ, Ayşe Banu. 2013. "Çeviri Tarihimizde 'Gözle Görülür' Bir Mütercime: Fatma Aliye Hanım". Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 2:37. 1-16.

11	Çeviribilimde dilici çeviri kavramının sınırlarının belirlenmesi ve tartışılması: uyarlama, edit, redaksiyon vb. - I	Kalem Bakkal, Aslı. 2019. "Intralingual Translation Has No Name in Turkey: Conceptual Crowdedness in Intralingual Translation". transLogos Translation Studies Journal. 2: 2. 48-69. Berk Albachten, Özlem. 2012. "Intralingual Translation as 'Modernisation' of the Language: The Turkish Case". Perspectives: Studies in Translatology. 21: 2. 257-271.
12	II. Ara Sınav	
13	Çeviribilimde dilici çeviri kavramının sınırlarının belirlenmesi ve tartışılması: uyarlama, edit, redaksiyon vb. - II	Kalem Bakkal, Aslı. 2019. "From the 'Real' Author to the 'Real' Reader: Manipulation in Translation". transLogos Translation Studies Journal. 2:1. 85-101. Berk Albachten, Özlem. 2015. "The Turkish Language Reform and Intralingual Translation". Tradition, Tension and Translation in Turkey (ed. Şehnaz Tahir Gürçağlar, Saliha Paker & John Milton). Amsterdam: John Benjamins Publishing Company. 165-180.
14	Çeviribilimde dijital dönüşümün kuramsal ve uygulamalı etkileri	Alimen, Nilüfer & Senem Öner Bulut. 2020. "Çevirinin Teknolojikleşmesi Bağlamında İnsan Çevirmenin Rollerini Yeniden Düşünmek: Çevirmen Eğitiminde Teknik Metin Yazarlığı." Turkish Studies – Language and Literature. 15:3. 1047-1062. Öner Bulut, Senem & Nilüfer Alimen. 2023. "Translator Education as a Collaborative Quest for Insights into the Re-Positioning of the Human Translator (Educator) in the Age of Machine Translation: The Results of a Learning Experiment". The Interpreter and Translator Trainer. 17:3. 375-392.

15	Dijitalleşmenin çeviri ontolojisi ve çevirmenin rolü üzerindeki etkilerinin tartışılması	Bengi Öner, Işın & Senem Öner Bulut. 2021. "Post-Editing Oriented Human Quality Evaluation of Neural Machine Translation in Translator Training: A Study on Perceived Difficulties and Benefits". transLogos Translation Studies Journal. 4:1. 100-124. Bengi Öner, Işın & Zehra Begüm Bengi. 2024. "Essential or Obsolete? The Role of Human Competencies in the Tech-Driven Language Services Industry". transLogos Translation Studies Journal. 7:1. 78-104.
16	Final	

Değerlendirme Sistemi

Etkinlikler	Sayı	Katkı Payı
Devam/Katılım	14	0
Laboratuvar		
Uygulama		
Arazi Çalışması		
Derse Özgü Staj		
Küçük Sınavlar/Stüdyo Kritiği		
Ödev		
Sunum/Jüri		
Projeler		
Seminer/Workshop		
Ara Sınavlar	2	60
Final	1	40
Dönem İçi Çalışmaların Başarı Notuna Katkısı		60
Final Sınavının Başarı Notuna Katkısı		40
TOPLAM		100

AKTS İşyükü Tablosu

Etkinlikler	Sayı	Süresi (Saat)	Toplam İşyükü
Ders Saati	14	3	42
Laboratuvar			
Uygulama			
Arazi Çalışması			
Sınıf Dışı Ders Çalışması	14	11	154
Derse Özgü Staj			
Ödev			

Küçük Sınavlar/Stüdyo Kritiği			
Projeler			
Sunum / Seminer			
Ara Sınavlar (Sınav Süresi + Sınav Hazırlık Süresi)	2	10	20
Final (Sınav Süresi + Sınav Hazırlık Süresi)	1	5	5
Toplam İşyükü			221
Toplam İşyükü / 30(s)			7.37
AKTS Kredisi			7.5

Diğer Notlar	Yok
--------------	-----